Norges Fiskarlag

Meld. St. 7 (2023–2024)

Høring i Næringskomiteen: Innspill fra Norges Fiskarlag

Komitéleder og stortingsrepresentanter,

Først vil jeg få benytte anledningen til å takke for invitasjonen til å delta i denne høringen, og understreke betydningen som denne saken har for fiskerinæringa.

Den nye kvotemeldingen som regjeringa la fram 12. Januar i år har vært varslet lenge, og vi er mange som har ventet i spenning. Etter behandlingen av den forrige kvotemeldinga i 2020 var det dessverre en del spørsmål som stod igjen, og som vi har etterlyst svar på.

Kvotemeldinga som nå ligger til behandling er en mulighet til å avklare flere sentrale problemstillinger, og den vil ha stor betydning for fiskerinæringens rammevilkår i mange år framover.

Innledningsvis vil jeg si at vi fra Norges Fiskarlag er fornøyd med at regjeringen på mange områder har valgt å følge opp Fiskarlagets forslag og anbefalinger. Det mener vi sikrer gode og balanserte løsninger. Samtidig er det enkelte av regjeringens forslag vi mener vil ha svært negative konsekvenser eller som er mangelfulle.

Ressursfordeling

Stabilitet i ressursfordelingen har vært et helt avgjørende premiss for den gode utviklingen i den norske fiskeflåten de siste 30 årene. Ressursfordelingen har i stor grad vært basert på omforente vedtak i Norges Fiskarlag, og har hatt stor legitimitet. Fiskarlagets sterkeste kritikk av meldingen handler om at regjeringen foreslår å gå bort fra en langsiktig og tverrpolitisk enighet om at ressursfordelingen mellom gruppene skal ligge fast. Forslaget om en omfordeling av torsk nord for 62°N rokker ved

fundamentet for strukturtilpasningene som næringen har gjennomgått, skaper usikkerhet og har en rekke uheldige og negative konsekvenser.

Norges Fiskarlag mener at trålstigen bør gjeninnføres som fordelingsnøkkel i fisket etter torsk nord for 62°N, og at dette må innbefatte samme praktisering som var gjeldende fra tidlig på 1990-tallet til og med 2020.

Regjeringen legger med sitt forslag bare opp til en delvis gjeninnføring av trålstigen, og Norges Fiskarlag vil advare mot at dette forslaget vil forrykke balansen, øke konfliktnivået internt i næringen og medføre behov for ytterligere utredninger og oppryddinger.

Fiskarlaget støtter regjeringens forslag om å gjeninnføre sildestigen i fisket etter norsk vårgytende sild. Dette er en god modell, som i likhet med trålstigen prioriterer kystflåten i perioder med lave kvoter.

Etter at regjeringen la fram meldingen har det fra mange hold blitt pekt på at den er torskefokusert. Jeg vil derfor benytte anledningen til å framsnakke de mange andre fiskeriene som til sammen gjør at vi har en variert næring langs hele kysten. Jeg håper derfor at komiteen i sitt arbeid også bidrar til å sikre gode løsninger for hele fiskeflåten.

Gruppeinndeling og størrelsesbegrensninger i kystfiskeflåten

Fiskarlaget er enig i regjeringens forslag om at gruppeinndelingen i kystfiskeflåten skal være basert på hjemmelslengde. Dette innebærer forutsigbarhet. Samtidig mener Fiskarlaget det er nødvendig å utvikle et framtidsrettet regelverk for fartøyutforming, og at dette arbeidet må gis prioritet. Dette er også et sentralt miljøelement i arbeidet med grønn omstilling i fiskeflåten. Inntil et nytt regelverk foreligger, mener Fiskarlaget det er nødvendig at det gis dispensasjoner som gjør det mulig at også kystfiskeflåten kan ta i bruk ny teknologi med lavere utslipp.

Sammenslåingsordning for den minste kystflåten

Norges Fiskarlag støtter regjeringens forslag om å innføre en sammenslåingsordning (ID-kvoteordning) for fartøy med hjemmelslengde

under 11 meter. Men det gir ingen mening at regjeringen foreslår at sammenslåingsordningen bare skal gjelde i fisket etter torsk nord for 62°N. Forhåpentligvis er det snakk om et arbeidsuhell. Vi både forutsetter og forventer at Stortinget gjennom sin behandling sørger for å utvide regjeringens forslag, slik at alle fartøygrupper som i dag ikke har tilgang på strukturkvoteordning i adgangsregulerte fiskerier må omfattes, herunder sild, makrell og leppefisk. Argumentene som gjelder for torsk gjelder selvsagt også for andre fiskeslag.

Fordeling av strukturgevinst

Norges Fiskarlag er glad for at regjeringen foreslår at fordeling av strukturgevinsten ved utløpet av strukturkvotene skal basere seg på vårt kompromissforslag, den såkalte modell X. Dette er en modell som er godt balansert, og ivaretar ulike tilpasninger og forventninger.

Fiskarlaget støtter regjeringens tilnærming hvor de legger opp til å behandle de mer detaljerte problemstillingene knyttet til blant annet tildelt strukturgevinst, eksisterende kvotetak og eierkonsentrasjonsregler i egne prosesser etter at Stortinget har tatt stilling til hovedprinsippene for tilbakefall.

Sjømatindustrien

Norges Fiskarlag mener det er positivt at regjeringen i kvotemeldingen også kommer inn på fiskeindustrien, og vi vil peke på at mange av regjeringens forslag til justeringer i kvotesystemet også vil komme fiskeindustrien til gode gjennom opprettholdelsen av en variert flåte, forutsigbarhet i gjennomføringen av fisket og et tilpasset kvotegrunnlag. Regjeringen foreslår også flere tiltak i forbindelse med førstehåndsomsetningen, herunder en etterkontroll av fiskesalgslagsloven.

Norges Fiskarlag vil understreke at fiskesalgslagene har en svært viktig rolle for å sikre like konkurransevilkår, trygt oppgjør og effektive løsninger til beste for både fisker og fiskekjøper. Salgslagene utfører også ressurskontroll på vegne av fellesskapet. Det er sentralt at salgslagene

involveres i diskusjoner om utviklingen av førstehåndsomsetningen. Fra Fiskarlagets side så støtter vi de forslagene som regjeringen har lagt fram.

Ressursrente

Norges Fiskarlag støtter regjeringens konklusjon om å ikke gå inn for en særbeskatning av ressursrenten i fiskeriene. Vi mener det er en klok politikk å la ressursrenten komme lokalsamfunnene langs kysten til gode gjennom aktivitet, arbeidsplasser og verdiskaping. Fiskarlaget vil også minne om at fiskeflåten står foran enorme investeringer for å kunne møte det grønne skiftet, samtidig som kvoteutsiktene for flere sentrale fiskeslag peker nedover de neste årene. En robust og lønnsom fiskeflåte er avgjørende for å kunne håndtere de store svingningene som alltid har preget fiskerinæringen.

Eierskapsbegrensning

Regjeringen foreslår at det innføres eierkonsentrasjonsbegrensninger også i kystfiskeflåten, slik havfiskeflåten har hatt i mange år. Fiskarlaget støtter i utgangspunktet dette forslaget, men vil peke på at det kan være nødvendig at det også etableres unntaksbestemmelser eller overgangsordninger.

Avslutning

Oppsummert så er det mye i kvotemeldinga som Fiskarlaget støtter, og vi mener dette er et godt utgangspunkt for bred enighet i Næringskomiteen.

Så er det selvsagt slik at det alltid vil være ulike synspunkter, og det vil dagens høring her i komiteen vise med tydelighet. Også innad i Fiskarlaget er det forskjellige syn. Når Fiskarlaget likevel klarer å komme fram til brede og gode løsninger, så er det tradisjon for at dette blir lyttet til. Vedtak fra Fiskarlagets Landsmøte og Landsstyre er meislet ut etter tøffe diskusjoner og grundige overveielser mellom stor og liten, nord og sør, ulike redskapsgrupper og ulike fiskerier. Våre innspill og råd har vist seg å stå

seg godt. Noen ganger kan forslagene vi kommer med være omfattende, og de bidrar ikke alltid til forenkling. Men, de er forankret i næringa og langs kysten. Ressursfordelingen, som det kommer til å bli snakket mye om i dag, handler ikke bare om torsk. Det er en samlet pakke hvor de ulike elementene henger sammen. Landsmøtevedtakene fra Norges Fiskarlag har stått seg over tid fordi vi har klart å balansere ulike hensyn. Det er derfor vi advarer mot å forrykke denne balansen.

Vi håper derfor komiteen tar våre råd med seg inn i sin videre behandling av kvotemeldinga, og takker for oppmerksomheten så langt.